

[mlls1a-02.gif](#)

STATUT LÁZEŇSKÉHO MÍSTA MARIÁNSKÝCH LÁZŇÍ.

Mariánské Lázně mají velké bohatství minerálních pramenů studených síranových kyslelek různého druhu a vydatné zdroje slatiny a plynových vývěvů. Bohatství a rozmanitost přírodních léčivých zdrojů umožňují léčit v Mariánských Lázních různé druhy chorob; úspěšně jsou zde léčeny nemoci cest močových, jako kameny močové, poruchy výměny látkové, jako cukrovka, dna a otylost, nemoci cest dýchacích, jako průdušková záducha, nemoci kožní, nemoci kloubní provázené poruchou výměny látkové a následky úrazů. Významné léčebné výsledky a příznivé lázeňské prostředí založily světovou pověst Mariánských Lázní. Poskytuje se jim proto zvláštní ochrana a upravuje se v nich hospodářský a kulturní život tak, aby byly vytvořeny nejpříznivější podmínky pro provádění komplexní lázeňské péče a pro další rozvoj lázní.

Vláda republiky Československé vydává podle § 10 odstavec 1 zákona č. 43/1955 Sb., o československých lázních a zřídlech, pro lázeňské místo Mariánské Lázně tento statut:

I.

Všeobecná ustanovení.

1. Opatření, nutná k ochraně lázeňského místa a k vytvoření příznivých podmínek pro provádění lázeňské péče, musí být prováděna postupně a plánovitě podle pořadí jejich naléhavosti. Do ročních hospodářských plánů se tato opatření zařazují podle výhledového plánu. Návrh svého výhledového plánu vypracuje na základě úkolů a limitu státního výhledového plánu místní národní výbor v součinnosti se všemi zúčastněnými složkami, především s příslušnou plánovací komisí. Návrh schvaluje po projednání s Inspektorátem pro ochranu přírodních léčebných lázní a přírodních léčivých zdrojů rada krajského národního výboru.

Opatření, jejichž provedení je nutno zajišťovat ve státním plánu rozvoje národního hospodářství (zejména opatření podle odstavců 8, 9, 11, 13, 15, 16, 18, 20, 25, 29, 31, 34), budou uskutečňována v rozsahu rozpočtových prostředků, zařazovaných ročně do státního rozpočtu.

2. Řádné plnění úkolů uložených tímto statutem pomáhá zajišťovat lázeňská komise zřízená podle § 14 zákona č. 13/1954 Sb., o národních výborech a pomocný a poradní sbor vytvořený podle § 17 vládního nařízení č. 23/1954 Sb., o organizaci výkonných orgánů národních výborů. Lázeňská komise a pomocný a poradní sbor zejména spolupracují na přípravách výhledového plánu, spolupracují při jeho provádění a při kontrole jeho plnění
3. Ochrana vlastní podstaty přírodních léčivých zdrojů, jejich vydatnosti, fyzikálních vlastností a chemického složení bude provedena zvláštními předpisy.

II.

Lázeňské místo a lázeňské území.

4. Lázeňské místo je katastrální obec Mariánské Lázně.

Lázeňské místo zahrnuje:

- a) vnitřní lázeňské území, na němž jsou soustředěna zařízení, jež slouží bezprostřední lázeňskému provozu; hranice tohoto území začíná na jihu v oblouku Staré a Nové Karlovarské třídy, jde jižně k Dusíkové ulici, pokračuje touto ulicí až k ulici U Sokolova, zde se obrací k severu, jde touto ulicí, přetíná Třidu Rudé armády, prochází sady Bieruta na křižovatku cesty vedoucí od Stalinaova pomníku k Masarykově třídě odtud pokračuje severozápadním směrem k Třídě odborářů, kterou přetíná u domu

[mlls1a-03.gif](#)

čp. 45, jde západním směrem Ruskou třídou a ulicí Mladějovského až ke svahu lesa; západní hranice tohoto území jde od ulice Mladějovského severním směrem po svahu lesa až na katastrální hranici území Valy za obloukem lesní cesty ze hřbitova do Valů; severní hranice navazuje zde na hranici západní, jde odtud východním směrem přímou linií nad Lesním pramenem přetíná Chopinovu ulici a končí 40 m za Chopinovou ulicí v lesním svahu, kde se lomí k jihovýchodu, jde až k průsečíku přímky z oblouku Karlovarské třídy vedoucí za dům čp. 345 a odtud ve směru této přímky až k východnímu jižnímu bodu hranice;

- b) vnitřní lázeňské území sloužící převážně pro ubytování nemocných a návštěvníků lázní a pro výběrovou rekreaci; hranice jižní části tohoto území navazuje na vnitřní lázeňské území vymezené pod písm. a) v Dusíkově ulici u budovy čp. 328, jde jižním směrem k jižnímu okraji pozemku domu čp. 475, obloukem obrací se západním směrem, jde podél severní hranice domu čp. 195, přetíná Poštovní ulici, pokračuje mezi domy čp. 61 a čp. 153, dále čp. 352 a čp. 189, přetíná Lidickou ulici a Ruskou třídu, pokračuje lesem k cestě vedoucí od zctavovny Leninograd, zde se obrací k severu, jde po této cestě na křižovatku s cestou vedoucí z Ruské třídy ke hřbitovu a odtud pokračuje k ulici Mladějovského, kde navazuje na západní hranici vnitřního lázeňského území vymezeného pod písm. a); severní část tohoto území navazuje na západní straně na vnitřní lázeňské území vymezené pod písm. a), pokračuje po svahu lesa rovnoběžně s Třebízského ulicí až k bodu, který je vzdálen 100 m západně od místa, kde hranice kat. území Valy přetíná Třebízského ulici; od tohoto bodu jde směrem východním podél severní hranice tenisového hřiště, přetíná Chopinovu ulici, pokračuje 15 m za tuto ulici, obrací se k jihu, jde rovnoběžně s Chopinovou ulicí, které se dotýká, obrací se jihovýchodním směrem a jde až k severnímu bodu východní hranice území vymezeného pod písm. a); hranice východní části tohoto území navazuje severozápadně nad domem čp. 345 na východní hranici území vymezeného pod písm. a), odtud pokračuje jihovýchodním směrem, jde podél severní části domu čp. 434 a ve vzdálenosti 75 m od východního rohu tohoto domu obrací se k jihu, přetíná Karlovarskou třídu, za níž se obrací k západu a navazuje na území vymezené pod písm. a) v oblouku Staré a Nové Karlovarské třídy;

c) vnější lázeňské území, které zahrnuje zbývající část lázeňského místa.

5. Vymezení rozsahu vnitřních lázeňských území je vyznačeno na snímku katastrální mapy, který je součástí statutu.
6. Rozsah vnitřních lázeňských území i vnějšího lázeňského území může být upraven územním plánem.

III.

Opatření související s výstavbou lázeňského místa.

7. Pro lázeňské místo musí být vypracován územní plán (zákon č. 280/1949 Sb., o územním plánování a výstavbě obcí).

Směrnice pro vypracování územního plánu musí vycházet z funkce lázeňského místa.

- z kapacity přírodního léčivého zdroje podle odborného popisu Inspektorátu pro ochranu přírodních léčebných lázní a přírodních léčivých zdrojů,
- z podmínek hygienických podle odborného posudku Ústavu hygieny,
- z podmínek klimatických podle odborného posudku Hydrometeorologického ústavu,
- z podmínek hydrologických a geologických podle odborných posudků katedry hydrogeologie a inženýrské geologie geologicko-geografické fakulty Karlovy university, Ústředního ústavu geologického a Vodohospodářského rozvojového střediska

a musí být v souladu se schváleným statutem.

8. V lázeňském místě mohou být povoleny pouze takové stavby, provozovny a zařízení, které neporušují lázeňské klima, vegetaci, hydrologické podmínky, klid a estetický vzhled lázeňského místa. Všechny dosavadní zdroje takových závad musí být postupně odstraněny.
9. Ve vnitřním lázeňském území vymezeném v odstavci 4. písm. a) mohou být zásadně jen zařízení, jež slouží bezprostředně lázeňskému provozu, jako lázeňské ústavy, vyšetřovací a balneoterapeutická zařízení, ubytovací zařízení pro zaměstnance lázní, parky, kolonády, dále jen takové kulturní podniky, obchody a provozovny, které slouží především potřebám nemocných léčených v lázních a ostatních návštěvníků lázní, a neruší klid a lázeňský režim.

Ve vnitřním lázeňském území vymezeném v odstavci 4 písm. b) mohou být zásadně jen zařízení sloužící lázeňskému provozu, zařízení pro výběrovou rekreaci, ubytovací zařízení

mlls1a-04.gif

pro nemocné a návštěvníky lázní, a jen takové provozovny, zařízení a obytné domy, které splňují podmínky uvedené v odstavci 8. Ostatní zařízení a provozovny musí být postupně odstraněny.

10. Stavby, provozovny a zařízení v lázeňském místě, které jsou podle ustanovení tohoto statutu škodlivé nebo nejsou žádoucí pro lázeňské místo a pro lázeňský léčebný režim (odstavec 8 a 9), lze odstranit jen se souhlasem příslušného úřadu nebo orgánu; totéž platí o zastavení nebo omezení provozu.
11. Pro lázeňskou péči musí být zajištěn potřebný počet lůžek a balneoterapeutických zařízení, podle kapacity používaných přírodních léčivých zdrojů a potřeby lázeňské péče. Všechny vhodné objekty, které dříve sloužily k ubytování nemocných, musí být postupně vráceny svému původnímu účelu. Rovněž pro ostatní návštěvníky lázní je nutno zajistit potřebný ubytovací prostor.
12. O sestavení plánu opatření potřebných k zajištění úkolů podle odstavce 8 až 11 platí ustanovení odstavce 1.

IV.

Hygienická a protiepidemická opatření v lázeňském místě.

13. Opatření podle nařízení ministra zdravotnictví č. 87/1953 Sb., o hygienické a protiepidemické ochraně vody, č. 24/1954 Sb., o hygienické a protiepidemické ochraně vzduchu a č. 25/1954 Sb., o hygienické a protiepidemické ochraně půdy, musí být v lázeňském místě prováděna se zřetelem k jeho zvláštním potřebám.

Při těchto opatřeních musí být v lázeňském místě zejména:

- a) zřízena kanalisace a ústřední vodovod tak, aby všechny domy byly řádně zásobeny zdravotně nezávadnou užitkovou a pitnou vodou a odkanalisovány, a to přednostně ve vnitřních lázeňských územích;
  - b) zajištěno bezpečné odvedení splašků čištěných v centrální čistírně;
  - c) prováděna ochrana ovzduší omezením a regulováním provozoven s velkým vývinem kouře a proti jeho znečišťování popílkem, plyny, šazemí a prachem, a to v míře stanovené posudky příslušných odborných institucí;
  - d) učiněny neprašnými všechny ulice a chodníky ve vnitřních lázeňských územích;
  - e) prováděna způsobem schváleným okresním hygienikem, soustavná ochrana lesů, parků a půdy před jakýmkoliv znečištěním, a to též v okolí lázeňského místa;
  - f) denně odstraňovány odpadky a popel v uzavřených vozech s potřebným počtem nádob a zneškodňovány na skládkách založených se schválením okresního hygienika;
  - g) soustavně prováděna deratisace;
  - h) v potřebném počtu vybudovány a hygienicky nezávadně udržovány veřejné záchody;
  - ch) odstraňovány všechny ostatní hygienické závady určené orgány hygienické a protiepidemické služby.
14. Ve vnitřních lázeňských územích vymezených v odstavci 4 písm. a) a b) nesmí být chována domácí zvířata, zejména skot, vepř, drůbež, psi a kočky.
  15. Ke zlepšení klimatických poměrů a hydrologických podmínek lázeňského místa vyjmají se lesy na území lázeňského místa z rámce lesů s plánovanou těžbou a přeřazují se do skupiny lesů účelových. Hospodářské předpisy a směrnice pro tyto lesy budou stanoveny závazným lesním hospodářským plánem, který vypracuje do dvou let od vydání statutu Lesoprojekt, n. p. K projednání plánu musí býti přizván zdravotnický odbor rady Krajského národního výboru a Inspektorát pro ochranu přírodních léčebných lázní a přírodních léčivých zdrojů. Bez jejich souhlasu nelze tento plán schválit. Až do schválení tohoto plánu budou se v lesích na území lázeňského místa provádět jen nejnutnější zásahy (kalamitní těžba, probírky). Ke zlepšení klimatických poměrů budou podle odborných posudků Hydrometeorologického ústavu, Ústavu hygieny, Výzkumného ústavu lesního hospodářství a katedry hydrogeologie a inženýrské geologie geologicko-geografické fakulty Karlovy university v lázeňském místě doplněny lesní plochy a vybudovány ochranné pásy, jako ochrana proti nepříznivým větrům a zdrojům znečišťujícím ovzduší.
  16. Pro provádění průzkumu a pro soustavné sledování klimatických a hydrologických poměrů lázeňského místa zřídí státní lázně podle pokynů Hydrometeorologického ústavu meteorologickou stanicí I. řádu, obsluhovanou lázeňským meteorologem a budou ji provozovat podle dohody s tímto ústavem.

17. Návrh plánu opatření k odstranění zjištěných závad vypracuje Místní národní výbor v součinnosti s orgány hygienické a protiepidemické služby. Plán schvaluje rada Krajského národního výboru v Karlových Varech po projednání s krajským hygienikem. Orgány hygienické a protiepidemické služby dozírají na dodržování všech hygienických opatření a sledují jejich účinnost častými pravidelnými kontrolami.

V.

Udržování lázeňského místa.

18. Zvláštní péče musí být věnována zřizování, upravování, udržování, čištění a osvětlování všech prostranství a zařízení lázeňského místa (ulic, náměstí, cest, okolí přírodních léčivých zdrojů, kolonády, parků, hřišť, zahrad, lesů, vodních toků, vodních ploch, míst pro odpočinek, laviček, záchodů, informačních ukazatelů a pod.).

Ke splnění tohoto úkolu bude zejména:

- a) prováděno pravidelné strojové zametání všech ulic a náměstí, pravidelné ruční zametání všech cestiček a schodišť a pravidelné mytí a kartačování všech ulic, chodníků, náměstí, zvláště v okolí přírodních léčivých zdrojů a kolonády, a to alespoň jednou za 24 hodin v časných hodinách ranních;
  - b) prováděno pravidelné kropení všech prašných cest v době sucha a v době horka též cest asfaltových, a to podle potřeby i několikrát denně;
  - c) v zimním období prováděno řádné odstraňování sněhu a náledí z ulic a chodníků, a to ve vnitřních lázeňských územích podle potřeby i několikrát denně;
  - d) prováděno pravidelné čištění a udržování všech sadových a lesních cest v lázeňském místě, jakož i v jeho okolí se zvláštní péčí o lesní domky a záchodky;
  - e) prováděno udržování parků takovým způsobem, aby jejich úroveň s hlediska výtvarného a zahradní architektury byla stále zvyšována a aby lesy v bezprostřední blízkosti lázeňských území byly udržovány jako lesoparky s jednodušší parkovou úpravou;
  - f) dbáno o to, aby v měsících hlavního lázeňského období, t. j. v květnu až září, nebyla prováděna, pokud možno stavební a adaptační činnost;
  - g) vyřešen způsob veřejného osvětlení v lázeňském místě a zajištěno řádné osvětlení vnitřních lázeňských území;
  - h) zajištěn potřebný počet informačních ukazatelů a jejich řádné udržování; nápisy na informačních ukazatelích musí být kromě češtiny též v hlavních světových řečech;
  - ch) pečováno o to, aby estetický vzhled lázeňského místa byl soustavně zvyšován úpravou všech objektů a prostranství (i neveřejných).
19. Místní národní výbor dbá o to, aby lázeňská komise v otázkách udržování lázeňského místa úzce spolupracovala s výtvarnými umělci, zejména s architekty.
20. Za účelem zajištění řádné údržby v lázeňském místě zřídí si místní národní výbor údržbářské dílny, které budou obstarávat jen údržbu objektů a zařízení, jež slouží lázeňským účelům a hromadnému ubytování.

VI.

Doprava.

21. Průběžné komunikace musí být vedeny pokud možno mimo vnitřní lázeňské území. Místní komunikace, druh vozovek, dopravní a jiná související zařízení musí být voleny a upraveny tak, aby sloužily potřebám a pohodlí nemocných i ostatních návštěvníků lázní. Vybavení dopravních zařízení, jejich hygieně, zlepšování jejich vnějšího vzhledu a jiné technické úpravy musí být věnována zvýšená pozornost se zřetelem na potřeby nemocných a lázeňského provozu; je třeba dbát též na to, aby dopravními prostředky nebyl narušován klid a lázeňský režim.
22. Podrobná úprava komunikací a jejich vybavení podle zásad uvedených v odstavci 21 a úprava poštovní a kursovní dopravy bude provedena dopravním řádem.
23. Jízdní řády musí být přizpůsobeny potřebám lázeňského místa. Rada místního národního výboru uplatní požadavky v tomto směru u rady Krajského národního výboru v Karlových Varech.

mlls1a-06.gif

VII.

Opatření k zajištění klidu v lázeňském místě.

24. K tomu, aby lázeňský klid nebyl rušen hlukem,
- zakazuje se průjezd hlučných dopravních prostředků vnitřními lázeňskými územími;
  - zakazuje se používat zvukových signálů ve vnitřních lázeňských územích; ve vnějším lázeňském území tehdy, pokud by narušovaly klid vnitřních lázeňských území a lázeňský režim;
  - v době klidu určeného pro odpočinek nemocných nedovoluje se ve vnitřních lázeňských územích dovoz potravin a materiálu hlučnými dopravními prostředky ani skládání a nakládání;
  - pro odvoz popele a odpadků z vnitřních lázeňských území se vyhrazuje doba od 20 do 22 hodin a od 6 do 7 hodin;
  - zakazuje se používat reklamního uličního rozhlasového zařízení, pokud narušuje klid vnitřních lázeňských území a lázeňský režim;
  - omezuje se používání městského rozhlasu na dobu od 8 do 9 hodin a od 12 do 13 hodin;
  - přísně se stíhají všechna porušení předpisů o potírání alkoholismu a rušení nočního klidu.
25. Další potřebná opatření k zajištění klidu v lázeňském místě učiní rada místního národního výboru.

VIII.

Zásobování lázeňského místa.

26. Pro účely zásobovací zařazují se Mariánské Lázně na úroveň města krajského. Zásobování potravinami, ostatním spotřebním zbožím, tepelnou a elektrickou energií po případě plynem, musí být prováděno plynule a v dostatečném množství. Zásobování potravinami musí být soustavně kontrolováno orgány hygienické a protiepidemické služby a být zaměřeno na potřeby nemocných; lázeňským jídelnám musí být proto při zásobování dávana přednost a zásobování čerstvými potravinami, jako zeleninou, ovocem, mlékem a mléčnými výrobky, masem a pod., musí být zajištěno po celý rok, a to nejlépe ze zdrojů nejbližšího okolí lázeňského místa.
27. Obchodní domy, prodejny a ostatní provozovny musí být vkusně upraveny, vybaveny moderními prostředky techniky, zásobeny bohatým sortimentem všeho druhu zboží, zvláště zbožím dobré kvality a poskytovat obsluhu vysoké úrovně.
28. Prodejní a provozní doba podniků v lázeňském místě musí být upravena tak, aby vyhovovala i nemocným léčeným v lázních. Orgány, oprávněné k stanovení prodejní a provozní doby, upraví proto tuto dobu po slyšení lázeňské komise.
29. V lázeňském místě se nedovoluje takový provoz společenských podniků, který by mohl porušovat léčebně ochranný režim nemocných. Rada místního národního výboru stanoví po slyšení lázeňské komise uzavírací hodinu společenských a hostinských místností a podobných podniků se zřetelem k potřebám lázeňské péče.

IX.

Kulturní a výchovná činnost.

30. V lázeňském místě je nutno vybudovat kulturní zařízení vysoké úrovně a v rozsahu odpovídajícím potřebám lázeňského místa. Kulturní a výchovná činnost v lázeňském místě musí napomáhat vytvářet prostředí, které co nejpříznivěji ovlivní léčbu nemocných a poskytne možnost, aby se účelně vyplňoval jejich volný čas.
31. Kulturní a výchovnou činnost provádějí zařízení národních výborů po případě soubory a organizace řízené ústředně, a to podle zvláštních ustanovení nebo ujednání. Ve vnitřním lázeňském území vymezeném v odst. 4 písm. a) musí být zajištěno po dobu celého roku pořádání symfonických koncertů, divadelních představení, hodnotných estrád a pod.

X.

Informační služba.

32. V lázeňském místě musí být zajištěna řádná informační služba o možnostech ubytovacích, léčebných, stravovacích a dopravních, o pamětihodnostech města a jeho okolí, o událos-

[mls1a-07.gif](#)

tech kulturních, sportovních a společenských; dále je třeba zřídit službu předplatného vstupenek na kulturní podniky a organisovat též zájezdy, kterých by se v rámci léčebného režimu mohli zúčastnit i někteří nemocní.

33. Informační službu obstarává zejména Čedok a Turista, n. p., a to všestranně kvalifikovanými pracovníky, kteří mají zejména dobré organizační schopnosti, ovládají místní poměry, mají potřebné jazykové znalosti a vzorné vystupování a dovedou dobře jednat s lidmi. Provoz informační služby musí být zajištěn dopoledne i odpoledne, v době sezony bez přestávky.
34. Na nádraží musí být zajištěna pravidelná informační služba od příjezdu prvního až do příjezdu posledního vlaku dálkového spojení.

XI.

Sportovní a tělovýchovná činnost.

35. Sportovní a jiná tělovýchovná činnost vhodná pro lázeňské prostředí, musí být prováděna tak, aby nerušila klid a normální provoz lázeňského místa; musí být usměrněna způsobem, který by umožnil účast nemocných a návštěvníků lázní jako diváků. Sportovní a tělovýchovná zařízení musí být řádně vybavena, a být k dispozici též nemocným, pokud by se v rámci léčebného režimu taková potřeba ukázala. Sportovní události, které by porušily klid a pořádek v lázeňském místě nesmí být v lázeňském místě pořádány. Potřebná opatření k zajištění sportovní a tělovýchovné činnosti v lázeňském místě učiní okresní po případě krajský výbor pro tělesnou výchovu a sport.

XII.

Ustanovení závěrečná.

36. Plnění úkolů vyplývajících z lázeňského statutu zajišťují a o dodržování opatření k ochraně lázeňského místa dbají výkonné orgány národních výborů.
37. Ustanovení odstavce 9 nevztahuje se na stávající objekty vojenské správy. Jiné výjimky z ustanovení odstavce 9 může povolit ministr zdravotnictví. Výjimky z ustanovení odstavců 18 písm. a), 24 písm. a) až f) může povolit zdravotnický odbor rady krajského národního výboru a výjimky z odstavce 14 okresní hygienik.

[mls1a-08.gif](#)

C